

Hans Jørn Østerby

Ind i lyset

– bind 1 –

januar – februar – marts

Hans Jørn Østerby

Ind i lyset

– bind 1 –

© ProRex Forlag 2013
www.prorex.dk
6070 Christiansfeld

2. oplag 2017

All rights reserved.

Bibelcitater anvendt med tilladelse:

Bibeltekster fra den autoriserede oversættelse

© Det Danske Bibelselskab 1992

Enkelte citater fra Bibelen på Hverdagsdansk (HVD)

© Forlaget Scandinavia 2008

Kopiering må kun ske på institutioner,
som har indgået aftale med Copy-Dan,
og kun inden for aftalens rammer.

Forsidefoto: Line Thorø Østerby
Omslag, grafik: David Wanninger

Tilrettelægning og sats: Christian Larsen, ProRex Forlag

Tryk: Bookwell Digital Oy, Finland

ISBN 978-87-7068-076-9

Forord

At skrive én sang ad gangen passer fint til mig. At skrive en bog tager alt for lang tid. Min tålmodighed rækker ikke, lige som den også hurtigt slipper op, når jeg skal indspille en hel cd. Jeg har aldrig været særligt vedholdende. Hvordan det er gået til, at jeg gennem flere år har fundet ressourcer til at skrive på denne bog, står jeg undrende overfor. Men måske er inspirationen blevet givet mig i passende doser, for at ordene skal kunne sprede lidt lys i dunkle kroge.

Der er ikke megen teologi i denne bog, om nogen overhovedet. Hensigten har ikke været at undervise, men at gøre et spinkelt forsøg på at tænde et lys, så vi sammen kan finde en vej gennem natten. Måske kan vi sammen søge **ind i lyset** – Guds lys – og der finde varmen, vejen og viljen til at fortsætte rejsen.

Jeg håber, at du, som er ude for at finde opmuntring, lindring, forståelse og trøst, vil finde det i denne bog; og at du, for hvem livet er stort, let og lyst, vil finde energi og ny glæde til den videre færd.

Må jeg ønske for dig, at uanset hvor du er i dit liv, ser ham, som er lyset med stort L, og som er den eneste, der reelt kan jage mørket på flugt.

God rejse!

Hans Jørn Østerby

1. januar

Grænseland

**Låner jeg morgenrødens
vinger og slår mig ned,
hvor havet ender, så leder
din hånd mig også dér,
din højre hånd holder mig
fast.**

Sl 139,9-10

**Det er mig, kun mig, der
sletter dine overtrædel-
ser, for min egen skyld
husker jeg ikke på dine
synder.**

Es 43,25

Nu skal kondiskoene snøres lidt oftere, vægten skal ned, cigaretterne lægges på hylden, du vil læse flere bøger og være mere trofast over for vennerne og familien. Der er nok af muligheder for at love sig selv og hinanden, at fra nu af skal tingene se anderledes ud.

Hvordan går det så? Ja, hvordan gik det sidste år? Faldt alle gode intentioner fra hinanden nogle dage ind i januar, holdt nogen ved helt til Sankt Hans, eller lykkedes det dig virkelig at ændre noget i dit liv? Vi fornemmer nytåret som en god anledning til at starte på en frisk, viske tavlen ren og begynde forfra. Vende et blad i stilhæftet og se en ny side uden madpakkepletter og stavfejl. I dette nytårs-grænseland sidder vi med et ønske om at kunne lægge fortiden bag os og forbedre vort liv i fremtiden.

Lad os tage to tanker med ind i det ukendte år. Hos Gud får vi

Nytårsdag lever vi i et underligt grænseland. Kroppen føles lidt slidt oven på nattens festligheder, hvor det nye år kom til verden ved midnatstide. Man fornemmer på en mærkværdig måde at stå med et ben i to lejre. Et ben i sidste år og det andet ben i det nye år. I et grænseland mellem fortid og fremtid.

Dagen er underlig og speciel, ikke kun på grund af følelsen af afterparty i kroppen, men også fordi tankerne kredser om det år, der forsvandt, og det, der lige er kommet. Måske lavede du en stribe nytårsforsætter i aftes?

lov til at viske tavlen ren – ikke bare denne nytårsdag, men hver dag i året. "Det er mig," siger Gud, "kun mig, der sletter dine overtrædelser, for min egen skyld husker jeg ikke på dine synder." Ikke bare denne dag, men hver eneste dag i det nye år må vi møde Gud og hans løfte om, at vi må starte forfra. Fortidens fejl må vi læsse af hos ham. Det, vi ikke magtede og totalt forkludrede, må vi lade Gud tage sig af, så vi kan begynde året med en renvasket tavle. Vi kan selvfølgelig også vælge selv at slæbe det med os ind i fremtiden. I så fald vil vi med tiden erfare, at byrden, vi slæber rundt på, bliver stadig tungere.

Nytårsdag går vi ikke ind i det nye år på må og få. Gud tilbyder mig at tage ham i hånden, kalde ham far og sammen med ham gå ind i de ukendte dage. *Låner jeg morgenrødens vinger og slår mig ned, hvor havet ender, så leder din hånd mig også dér, din højre hånd holder mig fast.* Dette løfte bærer mig ikke blot de første dage i januar, men langt ind i det nye år, ja sågar ind bag det forhæng, hvor hverken gode dage, gode mennesker eller gode forsætter slår til. Ind bag døden. Helt derind rækker Guds kraft og Guds kærlighed.

Godt nytår!

Lige meget, hvor jeg end går hen,
så har du altid været der først.
I det dybeste mørke,
der vil jeg møde dig.
Lige meget hvad jeg kommer ud for,
har du altid prøvet det først.
I min inderste glæde,
der er du sammen med mig.
I en stille morgenstund

2. januar

Ubrugte dage

Herrens troskab er ikke hørt op, hans barmhjertighed er ikke forbi, den er ny hver morgen; din trofasthed er stor.

Klages 3,22-23

os i stedet standse ved den tanke, at en stribe dage råber på at blive taget i brug. Hvordan skal vi gå ind i dem?

Det fortælles, at tegneren Storm P. hver morgen satte sig på sengekanten og ventede på, at livsglæden indfandt sig, inden han stod op og gik i gang med dagen. Det kunne tage nogen tid, og som han selv sagde: "Jeg står op med solen – ved middagstid er vi begge helt oppe."

Er det ikke en tanke værd, om jeg selv kan gøre noget, for at glæden får bedre vilkår i min tilværelse, så den lettere finder vej til mit sind? Paulus opfordrer os til "altid at være glade" (1 Thess 5,16). Det kan for nogle forekomme at være en umulig præstation. Men det drejer sig ikke om at være sprudlende og spruttende af glæde hver eneste dag, men snarere om at give sig selv ro, så glæden – den dybe glæde – finder vej ind i hjertet. Glæden kommer fra Gud, som giver os alt godt. Har jeg for travlt i dagens løb og derfor ikke tager mig tid til at lade ham hviske glæden ind i mit sind, kunne det måske være en god ide at følge Storm P's eksempel og sætte mig på sengekanten, indtil glæden indfinder sig.

Der kommer dage, hvor skyerne hænger så lavt, at al sang forstummer, og sorgen lægger sig som en tung dyne, der truer med aldrig at lette igen. Nogle dage vejer fortiden tungere end andre dage, og så kan glæden have trange kår. Men selv da er det en

overvejelse værd, om det kunne hjælpe at sætte sig på sengekanten, til glæden finder lidt grobund i sindet.

Egentlig er glæden det naturlige for os; hvis nogen er glade, spørger vi dem ikke: Hvad er der i vejen? Nej, det spørgsmål stiller vi, når nogen er ked af det. Hvad står i vejen for din glæde? Mangt og meget kan stå i vejen; sygdom, sorg, arbejdsløshed, svigt, fortid, fejltrin og nogle gange bare glædesløshed uden navn. Min svigerfar sagde det således: "Hvis du er glad, er det din egen skyld, for der er nok at være ked af."

Glæden har sit udspring hos Gud. At starte hos ham er et godt udgangspunkt, når en ny dag ligger foran os. Klagesangene i Gammel Testamente er sange til de tider, hvor livet ikke lykkes, og glæden ikke vil gro. Men digteren slår fast, at "*Herrens troskab er ikke hørt op, hans barmhjertighed er ikke forbi, den er ny hver morgen; din trofasthed er stor*". Når jeg sidder på sengekanten, i bilen eller på cyklen på vej ind i en ny dag – uanset om den ser ud som en trussel eller en gave – er min største energikilde, at Gud ikke for længst har givet op med mig, men at han er her endnu og vil mig – også i dag. Det er vildt. Og vildt dejligt.

Din nåde er ny hver en morgen.

Din kærlighed rækker til endnu en dag.

Din tanke om mig rummer lykke og fred,

du vil give mig fremtid og håb.

Kun hos ham er der tilgivelse

3. januar

Kun et snefnug

Den, der er alene, tvinges i knæ, men to kan holde stand.

Præd 4,12

Et tysk ordsprog siger, at "ein Mensch ist kein Mensch"; ét menneske er ikke et menneske. Med andre ord: Et menneske, der er alene, er ikke et menneske. Mennesker er skabt til

fællesskab. Fællesskab med Gud og med hinanden.

Da Gud havde skabt mennesket, tænkte han ved sig selv: "*Det er ikke godt, at mennesket er alene,*" og skabte så Eva, der sammen med Adam udgjorde en helhed. Før de to første mennesker var der tale om et intimt fællesskab, som blev forbilledet for resten af menneskeheden på, at vi har brug for hinanden.

Vi trives bedst, hvis vi har et godt fællesskab i familien, på arbejdet, i kirken, på fodboldholdet. Jeg vantrives uden fællesskab med andre, mens jeg er i mit helt rette element, når jeg har fællesskab med Gud. Han har skabt mig til at have fællesskab med sig. Uden ham er mit liv ikke, hvad det var tænkt fra hans side. Gud har skabt os alle unikke, men fælles for os er, at vi har brug for Gud og for hinanden.

Det er med mennesker som med snefnug. Ikke to er ens. Der kan dale millioner af snefnug ned fra himlen i et kraftigt snevejr, og ikke to er identiske. Smelter man to snefnug i hver sit reagensglas og derefter igen krystalliserer dem, vender de tilbage til deres oprindelige snefnugstruktur. Så unikke er selv snefnug, hvor små og ubetydelige de end måtte forekomme. Hvis du får et fnug i ansigtet, tørrer du det væk med hånden uden videre. Men hvis der er tilstrækkeligt mange snefnug, kan de standse trafikken og få selv sneploven til at give op. Hver for sig er snefnug blot små dråber krystalliseret vand, men i samlet flok kan de sætte et helt land på den anden ende.

Alene kan jeg ikke udrette det store, og jeg fejles let af vejen, hvis der opstår problemer. Er vi mange nok, er der næsten ikke grænser for, hvad vi sammen kan udrette. Gennem tiden har kirker og kristne kastet sig over store opgaver, som på forhånd kunne synes umulige at løfte, men med Guds hjælp og i fællesskab er der flyttet bjerge.

Kan hænde, at du har lyst til at tage fat på konkrete opgaver i din kirke, i din by eller på dit studiested, men du er klar over, at du ikke kan løfte dem alene. Sammen med andre 'snefnug' vil du kunne løse opgaverne. Måske vil ensomme få hjælp af jer, måske bliver der næste år delt julepakker ud til dårligt stillede, I opretter en besøgstjeneste, taler med mennesker om natten på gaden, eller skaber et netværk for nye i menigheden.

Alene er vi blot som små snefnug. Sammen kan vi 'forstyrre trafikken' og ændre menneskers liv. *Den, der er alene, tvinges i knæ, men to kan holde stand.*

4. januar

Dilemmaet over alle

Han, som ikke sparede sig egen søn, men gav ham hen for os alle, vil han ikke med ham skænke os alt?

Rom 8,32

En buschauffør blev udsat for en forfærdelig tragisk ulykke. En dag kørte han som sædvanlig den daglige tur med skolebørnene, der skulle hjem fra skole. Turen ned ad bjerget gik stille og rolig, men pludselig mærkede chaufføren, at bremskraften forsvandt. I al sin gru gik det op for ham, at han ikke ville kunne standse bussen. Bremserne virkede ikke.

Han tænkte hurtigt og regnede ud, at kunne han bare holde bussen på kørebanen endnu et lille stykke ned ad bjerget, kunne han lade bussen rulle ud på en græsmark, og græsset og marken ville så tage farten af bussen.

Som tænkt, så gjort. Det lykkedes ham at holde bussen på vejen, men da han rundede det sidste sving inden marken, opdagede han til sin rædsel, at der stod en treårig dreng lige der, hvor bussen nødvendigvis måtte brase gennem hegnet og ind på marken. Det var tydeligt at se, at chaufføren var fuldstændig i vildrede. Skulle han drøne ind på marken eller forsøge at finde et sted længere nede? Han vidste, at det sidste nok ikke var muligt. Bussen var allerede oppe i høj fart, og han ville umuligt kunne holde den på vejen bare et sving mere. Han valgte at køre ind på marken og fejede lige hen over drengen, der blev dræbt på stedet. Bussen blev bragt til standsning, og børnene væltede chokerede ud.

Nyheden om ulykken nåede forældrene, og de kom ilende til med bange anelser. Da de så, at deres børn var i god behold og ikke havde lidt overlast, blev de jublende lykkelige. Buschaufføren derimod var knust. Forældre og børn ville gerne takke ham, men han var helt ødelagt og sønderknust.

"Han har reddet vores børn," sagde forældrene til redningsfolkene, "kan vi ikke få lov til at takke ham?"

"Han har brug for at være alene," svarede redningsfolkene, "drengen, der stod ved marken, blev jo dræbt på stedet."

"Det forstår vi naturligvis godt, men vi vil bare gerne takke ham. Han kørte en dreng ned, ja, vi forstår godt, at det tynger ham, men han reddede en hel busfuld i stedet."

"Det var hans egen søn, han kørte ned," svarede redningsfolkene.

Dette stærke billede illustrerer i al sin styrke Guds kærlighed til os. For at kunne redde børnene i bussen måtte buschaufføren ofre sin egen søn. For at Gud kunne redde os, der var kommet helt og aldeles på afveje, måtte han ofre sin egen dyrebare søn. Jesus måtte forlade Himlens herlighed med sommerengen og vinteren og alle engle, der i en vidunderlig harmoni lovsynger himlens og jordens herre.

Alt satte Gud ind på at redde os. Ingen – ikke engang Gud, vidste, om Jesus nogen sinde vendte tilbage, om missionen ville lykkes. Om offeret og kærligheden ville være stor nok, til at Dødsrigets porte ville springe på vid gab. Gud satsede alt. Han var villig til at køre bussen hen over sin egen søn i et forsøg på vriste dig og mig ud af dødens og Djævelens greb.

Se, hvor stor en kærlighed!

5. januar

Betonfaste bekymringer

Kast al jeres bekymring på Gud, for han har omsorg for jer.

1 Pet 5,7

I fred kan jeg lægge mig og sove, for kun du, Herre, lader mig bo i tryghed.

Sl 4,9

En vinter var vi på tur til USA. Min yngste datter var 8 år og frygtelig bekymret for, hvordan turen ville gå, og for alt, hvad der kunne gå galt på sådan en tur. Vi beroligede hende, så godt vi kunne, men tog også hendes bekymringer alvorlige. Man kan jo ikke bare sige til et andet menneske, at det skal holde op med at føle, som

det gør. Heldigvis blev hendes bekymringer gjort til skamme. Alt gik godt, og vi havde en vidunderlig tur. I bilen på vej hjem fra Billund Lufthavn spurgte vi hende, om hun ikke nu var glad for, at alt var gået godt. Hertil spurgte hun bekymret tilbage: "Men hvad nu, hvis vi kører galt i bilen på vejen hjem, og I dør? Hvem skal så passe mig?" Selv da alle flyveture og alt andet, der måske kunne gå galt, var forløbet godt, var hun stadig bekymret for fremtiden.

Sådan kan børn have det, og voksne med for den sags skyld. Fyldt op af bekymringer. Der er de gode bekymringer, som dem jeg har for mine børn. Jeg bekymrer mig om dem på en – forhåbentlig – god måde, om de har det godt og trives. Jeg kerer mig om dem. Men der er også destruktive bekymringer, som kan fylde alt for meget. Langt størsteparten af vores bekymringer går aldrig i opfyldelse, om jeg så må sige. Hen ad vejen får vi da også en vis erfaring i, at en biltur, en flyrejse, en eksamen, et foredrag, en fest eller et uvejr normalt forløber uproblematisk. Det hænder, at vi har så travlt med at undgå at dø, at vi glemmer at leve.

Derfor er opfordringen, som Ny Testamente rækker os, værd at efterleve: *Kast al jeres bekymring på Gud, for han har omsorg for jer.*

For nogle af os er det lettere sagt end gjort, men der sker jo ikke noget ved at øve sig på det. Gud kan og vil bære os, så bekymringer ikke skal kvæle vores livsglæde og tage livsmodet fra os.

I fred kan jeg lægge mig og sove, for kun du, Herre, lader mig bo i tryghed. Sådan udtrykker David sit forhold til Gud i Salme 4,9. Jeg kan genkalde mig billedet af mennesker, som har en utrolig hvile over sig og en klippefast tillid til Gud, ligesom David giver udtryk for her. De ved, at deres himmelske far sørger for dem, og at han er dem nær. Jeg har lavet mig en notesbog, hvori jeg noterer, når Gud har hjulpet mig, hørt min bøn eller ladet mig hvile i tryghed. Den bog hjælper mig til at se realiteterne, for min hukommelse er ikke bedre, end at jeg i dag kan bekymre mig om det samme, som jeg uden grund bekymrede mig om i går.

I Bjergprædikenen skærer Jesus det ud i pap for os, når han siger, at vi er meget mere værd end himlens fugle, der jo slet ikke bekymrer sig for dagen og vejen. "I er meget mere værd end dem, så derfor skal I ikke være bekymrede," siger han (Matt 6,25-34). Hvorfor ikke tage Jesus på ordet og leve i ubekymret tillid til, at han sørger for mig og mine, sådan som han også sørger for himlens fugle og liljerne på marken?

Når jeg har brug for en hånd at have fat i
på Broken Dreams Avenue,
når jeg står så alene tilbage
med ridser i mit ry.
Når jeg har brug for en favn, der kan bære
mig ind til den nærmeste by,
så står du der endnu engang
på Broken Dreams Avenue.

Broken Dreams Avenue

Helligtrekonger

Gud med os

"Se, jomfruen skal blive med barn og føde en søn, og de skal give ham navnet Immanuel" – det betyder: Gud med os.

Matt 1,23

Vi ved ikke, om der var tre. Vi ved ikke, om de var konger, og heller ikke, om de hed Caspar, Melchior og Balthazar, som de gør ifølge en legende. Men vi ved, at en dag kom nogle mænd til kong Herodes' slot i Jerusalem, formentlig et stykke tid efter at Jesus var blevet født. Og vi ved, at de var kloge, for de vidste noget om stjerner. På deres hjemegn havde de brugt mange natlige timer på at studere stjernerne. Måske var de fra Babylon og efterkommere af jøderne, som levede der.

Flere nætter i træk havde de set en kæmpe stor stjerne ude i vest, og så vidste de, at noget var i gære, for den stjerne var et tegn på, at en konge var født. De kunne også se, at kongen var kommet til verden i landet ved Middelhavet.

De beslutter at drage af sted for at finde kongen. Som sig hør og bør, når man kommer på besøg, tager de gaver med; kostbart guld, røgelse, der spreder en dejlig duft, og myrra, som er en helende og velduftende salve. Det er antallet af gaver, der får os til at tro, at der var tale om tre mænd.

Efter en lang rejse når de til kong Herodes' palads. Her vækker deres spørgsmål megen bestyrtelse. Kongen bliver bange og jaloux og fortæller dem, at "her er der ikke andre konger end mig." Folk i byen bliver rædselsslagne, for de har før oplevet, hvad en jaloux Herodes kan finde på. Han har dræbt både kone, børn og andre familiemedlemmer for at beholde magten. Kongen bruger list over for de tre vise mænd. Hans kloge rådgivere fortæller ham, at den ventede konge skal fødes i Betlehem. Hvorfor styrter kongen ikke selv af sted for at finde ham? Måske ville det vække for me-

gen opsigt. I stedet sender han de fremmede videre med besked om, at de, når de har fundet den nyfødte konge, skal vende tilbage til Jerusalem med besked om den nye konges opholdssted.

Stjernetyderne, som havde rejst mange uger under ørken sol og gennem kolde bjergegne, når endelig frem til huset, hvor Maria og Josef opholder sig med deres spæde drengebarn. Forældrene undrer sig meget over disse fremmede, som kommer langvejs fra. Mændene bøjer sig i støvet for deres lille søn, åbner for deres gemmer og overøser ham med deres medbragte, kostbare gaver.

I en drøm advarer Gud de kloge mænd mod at rejse tilbage til Herodes. De lytter til Gud og vælger at drage ad en anden vej hjem. Kong Herodes bliver rasende, da han opdager, at han er blevet narret. En grusom historie følger. Han beordrer, at alle drengebørn på to år og yngre skal slås ihjel. Mødrene er utrøstelige.

Havde meget ikke været nemmere, hvis Gud havde ladet sig føde på verdens tinde? Der er så langt fra Betlehem og de tre ved krybben til den almægtige Gud. Men mon ikke Gud vidste, hvad han gjorde? Han kom som den lille og sårbare, og i glimt ser vi, at alt er, som det skal være; hyrderne, englene, Guds omsorg for den lille familie, og så disse tre mænd, som rejste så langt for at vise os, at en *konge* er født. Med det barn er Himlen bogstaveligt talt kommet ned på jorden.

I fjerne lande sidder en mand
og grubler med sin store forstand.
Og det, der undrer denne vismand mest,
er den store stjerne i vest.
Når det er mørkt, så mørkt som det er,
da er det, juleunderet sker.
At Gud, som skabte alt på denne jord,
er et lille barn hos sin mor.

Når det er mørkt